

Ter zitting van 27 april 1995 heeft de Nederlandse afdeling van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) een onderzoek gewijd aan een klacht tegen de N.M.B.S. omwille van volgende feiten gesitueerd in de stations van Oostende, Brugge, Gent Sint-Pieters, Blankenberge, Knokke en Kortrijk :

- Bagagewagentjes met opschriften in het Frans-Duits-Engels-Italiaans (geen Nederlands).
- Te Brugge en Gent Sint-Pieters : borden horende bij de bagagewagentjes met Duits-Engels-Frans-Nederlandse vermeldingen (Nederlands staat onderaan).
- Drank-, snoep-, weeg-, fitness- en foto-automaten met Nederlands-Franse gebruiksaanwijzingen.
- Station Oostende : * berichtje van vermiste persoon in het Frans;
* winkel met opschrift "Cric-Crac; bedien u zelf-servez-vous";
* perron : borden met tekst "to ferries" en "boat & train tickets".
- Station Kortrijk : winkel met opschrift "Pain d'Bonheur-Croissanterie".

Als antwoord op de vragen van de V.C.T., Nederlandse afdeling, maakte de toenmalige Minister van Verkeerswezen, de heer E. DI RUPO, Vice-eerste Minister, een brief over van de heer [...], gedelegeerd bestuurder van de N.M.B.S.

De heer [...] stelt het volgende in verband met bovenvermelde feiten :

"De exploitatie van automaten en winkels of verkoopsstanden in de stations wordt toegestaan bij concessie, waarbij de wederzijdse rechten en plichten (N.M.B.S.-concessiehouder) bij contract duidelijk worden vastgelegd.

Deze concessie-contracten vermelden dat in toepassing van de gecoördineerde wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, alle berichten en mededelingen aan het publiek dienen gesteld in de taal van het gebied. De toepassing hiervan wordt regelmatig gecontroleerd.

Mededelingen in andere talen worden momenteel aanvullend toegelaten, teneinde de dienstverlening aan de reizigers van een andere regio of land te verbeteren, en een vlotte afwikkeling van de activiteiten te waarborgen (zoniet wordt de tussenkomst door het stationspersoneel toch ingeroepen en meestal in de taal van de reiziger).

De nodige maatregelen zijn onmiddellijk getroffen om de gewraakte opschriften op de bagagewagentjes en bijbehorende borden te wijzigen.

Op de bagagewagentjes in Oostende en in Gent zullen de opschriften in het Frans, Duits, Engels en Italiaans overplakt worden met een blanco zelfklever.

De tekst, die voorkomt op de borden van de parkeerruimtes van deze wagentjes in Blankenberge, Brugge, Knokke en Gent zal vervangen worden door een nieuwe tekst in de volgorde : N - F - D - E."

Wat de automaten en de winkeltjes in de stations betreft stelt de V.C.T., Nederlandse afdeling het volgende.

Uit het antwoord van de heer [...] blijkt dat de exploitatie van automaten, winkels en verkoopsstanden in de stations toegestaan wordt d.m.v. een concessie-overeenkomst. In die overeenkomsten wordt gesteld dat de berichten en mededelingen aan het publiek moeten gebeuren in de taal van het gebied.

Er is hier sprake van het verlenen door de overheid (de N.M.B.S.) aan een particulier van het genot van een gedeelte van het openbaar domein zodat die particulier er een activiteit van commerciele aard kan uitoefenen.

De V.C.T. heeft in verband met dergelijke concessie-overeenkomsten het volgende gesteld.

In haar advies nr. 10.143 van 22 mei 1980 oordeelde de V.C.T. dat de concessie-overeenkomst tussen de N.M.B.S. en de N.V. "stations-apotheken" voor het exploiteren van een apotheek in de stations zich beperkt tot het bezetten van een gedeelte van het openbaar domein zonder dat de activiteit enige invloed heeft of kan hebben op de doelstellingen van de maatschappij (N.M.B.S.) en dat de band tussen de N.M.B.S. en de N.V. zeer los, zoniet onbestaande is.

In haar advies nr. 10.144 van 22 mei 1980 oordeelde de V.C.T. dat de verkoop van hot-dogs moet aanzien worden als een concessie van een openbare dienst waardoor de N.M.B.S. de verzorging toevertrouwt van een deel van de openbare dienst die ze zelf kan waarnemen (nl. het verstrekken van voedsel en drank aan de reizigers - het zorgen voor het comfort van de reizigers).

In haar advies nr. 15.191 van 5 april 1984 oordeelde de V.C.T. dat de stand van fotocomputers in de luchthaven te Zaventem een activiteit betreft die geen enkele band heeft met de objectieven van de openbare dienst, dat er geen enkele overdracht is van het openbare gezag aan de privé-sector, en dat artikel 1, § 1, 2° van de bij K.B. van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.) niet van toepassing is (cfr. Verslag DE STEXHE, Doc., Senaat, 1962-63, 304).

Overeenkomstig deze vaste rechtspraak dienen de drank- en snoepautomaten en de winkels "croissanterie" en "Cric-Crac" waarvan sprake is in de klacht beschouwd te worden als concessies van een openbare dienst in de zin van artikel 1 § 1, 2° S.W.T. De bepalingen inzake het taalgebruik van de S.W.T. dienen dus toegepast te worden. De weeg-, fitness- en foto-automaten kunnen niet beschouwd worden als concessies van een openbare dienst in de zin van artikel 1, § 1, 2° S.W.T.

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de V.C.T. zijn N.M.B.S.-stations plaatselijke diensten in de zin van de S.W.T. (cfr. advies V.C.T. nr. 1084 van 24 juni 1965, 1.348B van 18 april 1967 en V.C.T., N.A. nr. 26.019 van 1 september 1994).

Overeenkomstig artikel 11, § 1 S.W.T. stellen de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het homogene Nederlandse taalgebied, de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn uitsluitend in het Nederlands.

De V.C.T., Nederlandse afdeling oordeelt bijgevolg dat de klacht ontvankelijk en wat betreft de automaten en de winkels die als concessiehouders van een openbare dienst beschouwd worden, gegrond is; althans wanneer het opschriften betreft die mededelingen aan het publiek zijn en niet wanneer het eigennamen of productnamen van firma's betreft.

De V.C.T., Nederlandse afdeling wijst verder op het advies nr. 26.126/C van de V.C.T., N.A. van 13 januari 1995. In dit advies werd aan de V.V.M. - De Lijn de mogelijkheid gegeven om in het kader van artikel 11 § 3 S.W.T. berichten en mededelingen bestemd voor toeristen in ten minste drie talen te doen. De betrokken dienst dient vooraf de V.C.T. in te lichten en de toestemming van de V.C.T. te bekomen. (cfr. ook V.C.T., N.A., nr. 20.152 van 8 november 1989).

Wat de opschriften op de bagagewagentjes en op de parkeerruimtes van deze wagentjes betreft, stelt de V.C.T., Nederlandse afdeling het volgende.

De opschriften op de bagagewagentjes en op de bijhorende parkeerruimtes zijn berichten en mededelingen aan het publiek in de zin van de S.W.T.

Overeenkomstig artikel 11 § 1 S.W.T. stellen de plaatselijke diensten die gevestigd zijn in het homogeen Nederlandse taalgebied de berichten en mededelingen die voor het publiek bestemd zijn uitsluitend in het Nederlands.

In zijn antwoord op de vragen van de V.C.T., Nederlandse afdeling, stelt de heer [...] dat mededelingen in andere talen aanvullend worden toegelaten teneinde de dienstverlening aan de reizigers van een andere regio of land te verbeteren en een vlotte afwikkeling van de activiteiten te waarborgen en dat de nodige maatregelen zijn getroffen om de opschriften op de bagagewagentjes en bijhorende borden te wijzigen. In Oostende en in Gent zullen de opschriften op de wagentjes in het Frans, Duits, Engels en Italiaans overplakt worden. In Blankenberge, Brugge, Knokke en Gent wordt de tekst op de parkeerruimtes vervangen door een nieuwe tekst in de volgorde; N-F-D-E.

De V.C.T., Nederlandse afdeling, oordeelt derhalve dat de klacht ontvankelijk en gegrond is en wijst op het feit dat overeenkomstig

5.

artikel 11 § 1 S.W.T. de tekst in de desbetreffende N.M.B.S.-stations enkel in het Nederlands moet gesteld zijn. In de stations te Oostende en Gent wordt dit voor de bagagewagentjes rechtgezet. Dit is niet het geval voor de parkeerruimtes van de bagagewagentjes in de stations te Blankenberge, Brugge, Knokke en Gent.

Verder wijst de Nederlandse afdeling op het feit dat bij berichten en mededelingen in de stations de S.W.T. nageleefd dienen te worden en dat berichten en mededelingen in andere talen dan de taal van het gebied enkel toegestaan zijn in stations gevestigd in gemeenten begiftigd met een speciale taalregeling. In die gevallen betreft het dan nog enkel de door de S.W.T. toegestane andere landstaal.

De Nederlandse afdeling wijst verder nog op de mogelijkheid die in artikel 11 § 3 S.W.T. wordt geboden om berichten en mededelingen bestemd voor toeristen te doen in ten minste drie talen. Vooraf dient evenwel de V.C.T. ingelicht te worden en dient haar toestemming bekomen te worden.

Wat het bericht van vermiste persoon betreft, oordeelt de V.C.T., Nederlandse afdeling dat gelet op het feit dat het initiatief voor deze berichten uitgaat van private personen en gelet op het menselijke aspect ervan, dergelijke berichten niet beschouwd kunnen worden als administratieve berichten en mededelingen in de zin van de S.W.T. De Nederlandse afdeling oordeelt bijgevolg dat de klacht ontvankelijk doch ongegrond is.

Een afschrift van dit advies wordt aan de heer [...], gedelegeerd bestuurder van de N.M.B.S. en aan de klager gestuurd.